UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De constitutionibus principum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95903

Visual Library

extra de teſt.c.cū eſſes.⁊.c.relatum. Itē conſuetudo pōt derogare ſolēnitati.q2 illa ſolennitas cōterit ius ciuile.⁊ eſt cōſtitutio iuris ciuilis.ſ.ti.ij.l. ius ciuile. ergo vz.ſ.e.l.de qb⁹.in fi. ¶ Idē dicerē in cōſtitutione epi ꝙ poſſet ꝑ eā derogari ſolēnitatib⁹ iuris.l.nec
2 quiſꝙ.in fi.ſ.de offi.ꝓcon.⁊ leg. ¶ †Quero an tenet
a conſuetudo ꝙ ſolus primogenitus ſuccedat[a]. Rn̄deo vt no.Cy.C.de pci.imper.of.l.reſcripta.in.iij.q.

Additio Baldi.

SEd ea. Ibi,tacita.vid Ja.in.l.iij. de teſt. Utrū aūt mere pri
2 uato cōſuetudo det iuriſditionem. dic ꝙ ſic.extra d foro cōp.cū cōtingat.⁊ nō repitur alibi ſm Hoſti.⁊ Jo.an.ibi. ⁊ eſt gl.Accur.C. de emancip.lib.l.fi.in glo.etiam.Bald.
1 ☞ Conſuetudo an tantam habeat autoritatem ꝙ mere priuatus poſſit conferre iuriſditionem.
2 In mr̄imonijs ⁊ ſpūalib⁹,an ſit ſeruāda cōſuetudo.

IDo magne. ¶ Not. ꝙ ſcriptura nō eſt de
b eſſe conſuetudinis[b].dicūt tn̄ quidā ꝙ eſt de eſſe ſtatuti.C.eod.l.humanum. alij di
1 cunt contrarium. ¶ †Quero an tantam autoritatē habeat cōſuetudo ꝙ mere priuat⁹ poſſit cōferre iu
c riſditionem.dicunt doct.ꝙ ſic.per.c.cum cōtingat.[c] de foro cōpe.dicunt cano.ꝙ illud.c.nō eſt alibi in iure canonico.de hoc no.ix.q.iij.conqueſt⁹.per Arch. facit qd no.C.de eman.lib.l.fin.gloſſ. in verbo etiam
2 ſi.⁊ ibi ꝑ Guli.⁊ in.l.iperij.ſ.de iuriſ.om.iu. ¶ †Que
d ro an in mr̄imonijs[d] ⁊ ſpiritualibus ſit obſeruanda conſuetudo.dic vt not. Archidia.xxxij.di.c.placuit.
1 ☞ Conſuetudo,an poſſit impedire matrimoniū.
2 Conſuetudo habetur pro veritate.
3 Conſuetudo,an inducat per ſententias arbitratorū.

Additio Baldi.

e IDo. [e]Hec dictio aliqn̄ ponit correctiue,qn̄ cadit inter contraria vel de ſui natura vel ſm intentionē pferentis.aliqn̄ copulatiue, ⁊ ampliatiue vt hic.aliqn̄ diſtributiue,vt.l.iubem⁹.§.economus. dic per Jac.but.in.j.conſti.C.vide reſpō.ix.q.iij.conque
1 ſtus.per Archid. ¶ †An autem conſuetudo poſſit impedire matrimonia.⁊ dic vt no. Archi.xxxij.diſt.
2 placuit.poſt prin. ¶ †Not.etiā ꝙ conſuetudo habet
3 pro veritate.vt not.C. de ſer.l.j. ¶ †Utrum ꝑ ſn̄ias arbitrorū cōſuetudo inducat.vide Inn.de verb.ſig. abbate.gl.hic bene.vide extra de conſue.cū dilectus.

SI de interpretatiōe. Interpretatio dz eſſe veriſimilis ⁊ exponere non perimere.extra de accuſa.cū dilecti. Et pone exēplū p.l.ſemper.de regu.iur.⁊.C.ſi ſcdo nupſe.mu. in glo. Item pone exēplum in ſtatuto peruſino quo cauet ꝙ ſi ex percuſſione ſanguis exiuerit nō valeat pax.modo ego ſpinſi te ad terram. vn̄ percuſſiſti caput in lapide,⁊ ſanguis exiuit,an valeat pax.⁊ ſemp
f fuit ibi obſeruatum ꝙ ſic[f].q2 ego nō percuſſi lapide, ſed manu vacua.vnde non ſum vſus lapide loco inſtrumenti.⁊ dictio ex,notat cauſam per ſe,nō per accidens. Itē eſt ibi obſeruatū ꝙ ſi vnus iudex mādat nuncio ꝙ det tenutā.⁊ interim iudex dimittit officiū ꝙ non poſſit tpe ſucceſſoris fieri executio ſine renouatione licētie,q2 crediderūt antiqui ꝙ licētia nō extenderet ſe ad tps ſucceſſoris.ſed alij cōtradicūt, vt in aut.vt nulli iud.§.⁊ hoc vero.iubemus.nā iſtud eſt ꝓceptum.⁊ interlocutoria lata cā cognita.⁊ ſic nō finitur q2 nō eſt ad litis ordinationē,vt.ſ.de arbitr.l.ſi cū dies.ſed ad litis executionē. Itē non eſt nuda cōmiſſio,ſed cū cā. Itē fundat ex neceſſitate nō in volūtate.de acqui.poſ.l.fundi.⁊ ibi per Bar.⁊ idem no.ſ. de iur.om.iu.l.⁊ q2.ꝑ Guli.⁊ Bar.⁊ facit qd not.l.l.j. C.de poſt.itē eſt iſte nūcius officij,nō pſone vt perſone.⁊ ideo etiā vacāte magiſtratu vr ꝙ poſſit exequi, ſz qcqd ſit de iure minime ſunt imitāda ⁊c.ſ.eo.l. minime.⁊ ꝑ teipſuz multa ſimilia pquirere potes. Bal.

SI de interpretatiōe. ¶ No.ꝙ cōſuetudo interpretatur.l.⁊ ſtatutum.ſ.e.l.minime. ¶ Item conſuetudo habetur pro veritate.vt no.in.l.j.C.de ſeruitu.⁊ aqua. Sed an per ſententiam arbitratorum inducatur conſuetudo vel interpretatio dic, vt not. Inno.de verb.ſigni.c.abbate.⁊ eſt verum ꝙ ſicut conſuetudo interpretatur legem.ſic.l.interpretatur conſuetudinem.text. eſt no.extra de conſuetudi.capitul.cum dilectas. facit.l. de quibus.ſ.eod. in gloſſ. vt de feud. Bald.

Additio Baldi.

SI de interpretatione. ¶ Uide.ſ. ad Sill.l.j.ꝑ Ja. ¶ Ibi,retro.not.ꝙ conſuetudo dat formam futuris tantū negotijs ſicut.l.ſcripta.
1 ☞ Conſuetudo decidit dubia que ſuper lege oriuntur.
2 Iudex debet dare ſententiam conſuetudini conformem.

NAm imperator. ¶ †Not.ꝙ cōſuetudo de
1 cidit dubia que oriuntur ſuper lege.ergo iudex debet dare ſententiam conformē conſuetudini.C.de nup.l.iij.Bald,

QUod non ratione. ¶ Errores nō ſunt faciendi. Et no.arg. ꝙ ſi ſtatutum dicat ꝙ vinum nō poſſit extrahi de ciuitate. tn̄ oleum poterit extrahi. Et ſi vetat de frumēto,poterit farina extrahi,q2 eſt caſus omiſſus.ergo ⁊ in primo exemplo poterūt extrahi vue,q2 aliud eſt materia,aliud eſt materiatū:niſi fieret in fraudez ſtatuti.ſecundum Bartol.qui ita not. poſt Dyn. de leg.iij.l. queſitum. §. illud fortaſſe. Item facit ad ſtatuta que tota die fiunt cōtra dominas ꝙ non portent perlas ⁊ ſimilia.que ſunt preter rationem.ideo nō debet extendi.argu.l.ſequen.l.vide per te. Bald.

Additio Baldi.

QUod non ratione. ¶ Ibi, ſz errore ſine ratione. in fin.gl. dic aut conſuetudo eſt per errorem inducta.⁊ tūc ſecundū vltimam opi.aut ex certa ſententia,⁊ tunc aut eſt contra rationem,⁊ ſerua primam opi.gloſſ.vt.ſ.eo.qd no. Aut non eſt contra rationem,⁊ tunc proceditur de ſimilibus ad ſimilia. vt.ſ.eo. de quibus.⁊.C. que ſit longa conſuetud.l.j. Ricard. malum. dic vt not. Cyn.C. eod.l.j. in.iiij.opp. Bald.

Additio lecture vacantis in.l.totum.

TOtum. ¶ Ibi, minuendo, qd habemus. ¶ Ibi,fiat. quantum ad acquirendū. ¶ Ibi,alienet trāſferendo in alium. ¶ Ibi,amittat.vt ſi habeat pro derelicto.

¶ De conſtitutionibus principum. Rubrica.

1 ☞ De potentia principis non licet diſputare.
2 Quod perſone conceditur,non egreditur perſonam.
3 Priuilegia non debent trahi in exemplum.
4 Priuilegium in quo currit ratio fauoris ⁊ odij,preſumitur odioſum.
5 Uoluntas principis quandoqz eſt lex nature.
6 Juſtum ⁊ verum principi placere preſumitur.
7 Duo ſunt ſupremi principes papa ⁊ imperator.
8 Reſcriptum principis eſt ipſa veritas.

QUod principi placet. Pro lege haberi debet qd principi placet. Et non ſolum eſt lex qd habet formā cōſtitutionis, ſz id qd hz formā cōtractus.l.pe. de dona.inter vir.⁊ vxo.imo plus quod lz princeps nō
g ligetur lege[g] legis, ligatur lege conuentionis.C, de le. l.digna vox.per Cy.⁊.ſ.de iur.om.iudi.l.eſt receptum.ipſe dico.nō ſucceſſor, quia contractus principis non tranſit in ſucceſſorem, quia ſucceſſor non habet ab eo cauſam.ad hoc.ſ.de pignori.l.lex vectigalis.ſ.locati.l.ſi quis donum.quia ius non tranſit ad ſucceſſorem . ſed de nouo creatur per electionem.extra de prebend.c.dilecto.facit quod not.in ſimili.in.l.queſitum.§.fina.de procuratoribus. Et hoc verum niſi faciat ea que ſunt de natura vel conſuetudine ſui officij.ſicut eſt infeudare.ar. in aut.vt nulli iudic.§.⁊ hoc vero iubemus.⁊ in aut.conſtitutio. que de
1 dignita.§. illud. ¶ †Et not. quod non licet diſputare cum principe de potentia vt hic.ſed de ſcientia ſic,quia quandoqz errat. de ſuppel.lega. l.ij.⁊ de voluntate,vt.ſ.eodem.l. beneficium.⁊.l. ex facto. ⁊ de vulgar.⁊ pupilla. Et nullam iniuriam facimus principi, ſed eum reputamus bonum ⁊ equum , imo maieſtas eius per illa duo nomina conſeruatur in eſſe . vt dicta.l. ex facto. vnde omnia mandata ⁊ reſcripta principum debent intelligi cum iuſtitia. item ſi quid dat vel confirmat ſemper debet intelligi ſaluo iure alterius,C. vnde vi.l.autoritatem.⁊.l. meminerint. ⁊ ideo in generali confirmatione ſolum iuſta videntur eſſe confirmata . vt nota.in.l.ij.C. de diuer. predijs . libro.xj. Et ideo non valuit impetratio caſtrorum comitis Ugolini , facta per alios nobiles.C. de fund. ⁊ ſal. rei not.l.fina.libro.xj. Et ideo princeps per generalia verba non videtur tollere ſpecialia iura vt . l. decurionibus.
2 C. de ſilentia. libro.xij. ¶ †Nota quod id quod perſone conceditur non egreditur perſonam , vt hic . ⁊ de legattis.ij. cum patronus.⁊ intelligitur conceſſio eſſe priuilegium eo ipſo ꝙ diſcrepat a iure com-

muni.vt

a ¶ Succedat. Sed quid ſi ſecundus genitus ſit cleric⁹, an talis cōſuetudo ei noceat, vide Feli. in.c.eccle.ſancte marie. ibi. xv. de conſtit.

b ¶ Eſſe cōſuetudinis. Ty dic p.p. And. plene. in.c.fin. in.iiij.colū. de cōſue. ⁊ Ang. are.in fi.de iure nat.§.ex nō ſcripto. ⁊ bar. hic.cū concor.

c ¶ Cōtingat. Et ibidē vide Feli.ver.gloſ. in verbo.

d ¶ In matrimonijs. Uide tu oīno Feli. in.c.j.de ſpon. ver.iij.not.vbi an cōſuetudinis omiſſio viciat matrimoniū.⁊ ibi quā vim habeat in validādis vel infringendis actibus.

e ¶ Imo. De qua dictiōe vide Joā.andr. in no.in.c.ſibi. de reſcri. ⁊ qd ibi dixi in apoſtil.

f ¶ Quod ſic. Et ideo nō cōtrahitur irregularitas ſm Card. in cle.j. pe.q. d homi. adde eundem Bald.in.l.pe. C.ad.l.Aquil. ⁊ in.l.j.C. ſi ſeruus ex ſecūdo l.iij.col. ⁊ in.l. ſi familia.ſ.de iuriſ.om.iudi. ⁊ do. Alexan. i.l. ſi gemina. ar.iur.ce.⁊ angel.are.in tracta. maleficio. verſ. percuſſit vulnerauit.

g ¶ Lege. Et quomodo ⁊ qualiter pīceps. li. aſtrīgatur. vide not.⁊ plene Felin.capi. canonuz.in.x. colum.verſi.j. ⁊ coram quaz quo conueniātur vide per eum.in capi.j. verſicul.no.ij. de probationibus.

3 muni.vt hic in ver.ſine exemplo. ¶ † Et ſic no.ꝙ priuilegia non
debẽt trahi in exemplum.idẽ i odiis diſcrepãtib⁹ a iure cõi.vt h
4 qd eſt no. ¶ † Itẽ no.qd priuilegiũ in quo concurrit rõ fauoris
⁊ odii preſumitur odioſum.vt not.in.c.vlti.de ſenten.excom.li.
vj.in nouella ⁊ an ſtatutũ vel reſcriptũ poſſit excludere peccatũ
dic vt in regula peccatũ i nouella ⁊ an cũ piculo anime ſit paren-
a dum principi[a] vide.c.ij.de eta.⁊ quali in nouella. ¶ † Tertio
not.quod voluntas principis quandoque eſt lex nature vt cum
reſtituit natalibus ⁊ antique ciuitati vt.j.de ritu.nup.l.qua in
prouincia.§.diuus.quandoque eſt lex gratie vt cũ reſtituit fama
l.j.§.de qua.de poſtu.⁊ extra de re iudi.c.cum te.per Inn.⁊ cum
rebãnit exbãnitũ de pui. prelegat.qñque eſt lex odii vt hic qñq;
eſt lex authoritatis.ſ.de his q ve.eta.imple.l.j.⁊.C.de adopt.l.ij
⁊ qñq; eſt lex diſpenſationis de re iudi.quidam conſulebant de
offi.pretor.l.Barbarius.⁊ generaliter omnes virtutes legis poſ
ſunt attribui reſcriptis pncipum vt hic. ¶ Not.tñ qd hec au-
thoritas quicquid principi placet debet intelligi ſcʒ poſſibile ⁊
honeſtũ.nam impoſſibilia princeps non poteſt illud autẽ eſt im
poſſibile cuius cõtrarium eſt neceſſarium.Eſt autem neceſſariũ
ius diuinum.Item ius naturale. Sʒ contra hoc opponit quia
non plus poteſt naturalis obligatio ꝙ naturalis liberatio. ſed
princeps poteſt tollere naturalez liberationẽ puta pacti de nõ pe
tẽdo vt.l.iij.§.is p quo.j.quod quiſq; iuris.ergo ⁊c.Sol.ibi non
tollit naturalem liberationem vt.eo.l.§.fi.ſed exceptiones pacti.
nam omnes exceptiões ſunt de iure ciuili ſicut actiones vñ tol-
lit exceptio eius propoſitio ⁊ forma ſed non cauſa ⁊ materia ſic
non poteſt tolli ius gentium.ſ. tit.j.l.penul.⁊ inſti.de iure natu.
§.ius autem gentiũ.⁊ ideo ſi principi placet qd deo non placet
non habet legis vigorẽ.Item ſi principi placet qd vnuquiſque
poſſit adulterari in rebelles nõ habet vigorẽ legis quia ſcriptũ
eſt,nõ mechaberis ⁊ adulteriũ eſt ſemper prohibitũ extra de iu
reiur.c.⁊ ſi Chriſt⁹.Homicidiũ tñ eſt permiſſuʒ qñq;: qꝛ lex oc-
cidit non homo cũ quis dignus eſt occidi de ritu nupt.l.palam.
adeo qd accuſatus nõ teneatur reſpondere accuſationi male in
ſtitute.C.vt nemo priua.l.ij.de his qui ad eccle.cõfu.l.ſi ſeruus.
Itẽ ſi principi placet qd nullus pater teneat alimẽtare filiũ non
valet.Itẽ ſi principi placet qd lex nature non habet locũ in ſuis
actis tale bñplacitũ non eſt lex extra de re iudi.paſtoralis in cle.
Itẽ ſi principi placet qd hoĩes poſſint licite furari tale bñplaci-
tum non eſt lex niſi in rebus hoſtiũ.C. de cõmer.⁊ mer.l.j.⁊.j.de
alia.l.j.§.qd aũt.Itẽ ſi principi placet hereſis vel vſura certe hoc
6 non hʒ legis vigorem vt no.C.de vſur.aut.ad hoc. ¶ † Item
no.quod non preſumitur aliqd placere pncipi niſi iuſtũ ⁊ verum
b ⁊ ideo clauſula ſi preces veritate[b] reſponſioni principis ſemper
videtur ineſſe C.ſi contra ius vel vti.pup.l.fi.⁊ ſi princeps excede
ret iuſtitiã partis nunq̃ preſumitur velle excedere niſi in modi-
co C.de preci.impe.offe.l.quoties.Et princeps vult omnes act⁹
ſuos regulari a iuſtitia poli ⁊ fori propter modicũ tamen exceſ-
7 ſum non vult vituperari vt.d.l.quoties. ¶ † Itẽ not.qd duo tã
tuʒ ſunt ſupremi principes ſcʒ papa ⁊ imperator ⁊ ſi conueniũt
ſimul omnia poſſunt ⁊ ſi diſſoluant quilibet poteſt in ſua iuriſ-
dictione nõ in alterius poteſtate extra de hereti. ad abolẽdam.
per Inn. ¶ Ulterius no.quod prohibitio que ſit per modum
conſtitutionis eſt validior ꝙ ſi fieret ſimpliciter vt extra de con
ſuetu.c.qꝫto.per Inn. ¶ Item not. qd conſtitutio ⁊ edictũ ſem-
per debet interpretari ſcdm rationem ⁊ ius cõe.extra de ꝯſu.c.
cum dilectus ⁊ ſecundum conſuetudinem extra de conceſ.preb.
c.ex parte. ¶ Itẽ no.quod ſicut princeps nõ debet alicui aufer-
re dominium ſine cauſa ita nec propriã iuriſdictionẽ vt.l.qui fu
rere.de ſta.ho. ſed iuriſdictionem cõmiſſam vel precariã auferre
8 poteſt libere vt.j.de iudi.l.iudiciũ ſoluitur. ¶ † Item no.qd re-
ſcriptum pncipis eſt ipſa veritas de pec.leg.l. ſi peculiũ.§.ſicut.
¶ Itẽ not.ꝙ cõſtitutio valet licet non faciat mẽtionem de cõſti
tutione cõtraria vt in.c.j.de cõſti.lib.vj.qꝛ lex ſemper videtur lo
qui ex certa iuris ſcientia ideo non ſunt neceſſaria verba dero-
gatoria. ¶ Et no.quod ſufficit quod ita cõſtitutum eſt de offic.
ordina.c.irrefragabili.ſcdm Inn.Itẽ quod reſcriptũ vires acci
pit ab intellectu ſcribẽtis de excep. cũ ⁊ eccleſiaſtice per Innoc.
de pac.l.tale pactũ in fi. Item priuilegium de vulg.ſubſti.l.ex fa
cto.Item beneficium de reg.iur.neratius. Item ſtatutum.C.de
le.l.fi.⁊ facit de offi.ordi.c.licet de decimis ca.ex multiplici ⁊ no.
ibi quod eius eſt interpretari cuius eſt condere ergo ſtatutarij
remoti ab officio non poſſunt interpretari:quia nec condere,vt
dicta.l.fin.de illa clauſula ſine debito ⁊ ſine canonico de reſtitut.
ſpo.ex conqueſtione.de illa clauſula veritati ⁊ iuſtitie de confir.
vtili.c.bone.de illa clauſula ſtudeas reuocare de reb.eccle.c.epi-
ſcopi.per Inno.de elec.c. noſtri.de offi.deleg.c.ſtatuimus.libro.
vj.De illa forma inquiratis veritatem de iudi.c.exhibita.de il-
la forma monemus ⁊ hortamur .ſecunda queſtione.vij.capi.ſi-
cut inquit.An clauſula referatur ad omnia de appel.c.ſecũdo re
quiris.Dicant ponitur reſpectiue tunc refert ad proprium ante-
cedens.de leg.ij.l.fin.§.ſcio.aut abſolute tunc ant termini ſunt ſi

miles, tũc ad omnia.C.de libe.prete.l.ſ.aut cõtrarij. tũc aut ra-
tio iuris vel ſignificatio eſt certa.⁊ refert ad illud. de aur. ⁊ ar.le
ga.l.Plauti⁹.aut dubia.tũc ad prima. vñ in dubio ſuper vlti-
ma opi.magiſtrorum videtur approbata.de iuriſd.om. iudic.ſi
idem.§.fi.qd eſt no. Itẽ de dictione,ſcdm,appoſita in reſcripto.
de fi.inſtru.c.j.⁊ hec adde gloſſatori. Bal.

Quod principi. ¶ No.ꝙ id quod ali
cui i priuilegium ꝯce
dit vel in penalitatẽ infligit,pſonã non egredit. Ad
idem.j. de leg.ij.l.cuʒ patronus. ⁊ de publ.l.licitatio.
in fi.lxj.diſt.c.miramur.⁊.j.q.vij.c.donatiõis. ⁊ qd no.Dy. i re
gula in iudicijs.li.vi.vbi vide. ¶ In gloſ. ibi magiſtratus.nam
ius diuinum eſt potentius ꝙ ius humanum tã eʒ poteſtate ſta
tuentis ꝙ ex equitate ſtatuti. ⁊ ideo nõ valet ſtatutũ ꝙ fenerã
tibus poſſit dari vſq; ad certũ modum qd eſt contra ſtatutum
tudertinũ.Ibi.l.fi.circa fi.nõ ob.extra de teſta.c. relatũ.⁊.c.cum
eſſes. quia illa capitula ſunt intelligenda in terris eccleſie vel
ad pias cauſas. Ibi, tollat.non vʒ, niſi derogetur legi quoties
per verba derogator reſcripti. nec tamen tunc tollitur obliga-
tio naturalis.j. qd quiſq; iur.l.iij. §. fi. qꝛ puenit ex ipſa natura
li iuſticia q̃ non tollit per reſcriptũ.vt no. Inno. extra de conſti- a
tu.c.q̃ in eccleſiarum.In fi.gl.no.pro ſtatutis,qꝛ qd non poteſt
fieri per reſcriptũ principis, nec per ſtatutum inferioris. in hoc
tamen eſt differẽtia, qꝛ reſcripta iuri contraria requirunt clau-
ſulam derogatoriã. ſed ſtatutũ nõ.ar.ſ.titu.j.l.de quibus. in fi.
Adde etiam hic ꝙ ſicut nõ tenet ſtatutum contra ius diuinũ
quãdo derogat actibus hoĩm ita nõ tenet vbicunq; tangit ius
ſuperioris. puta qd nõ liceat appellare ad ſuperiorem ſtatuen-
tem. extra de iureiur.c. veniens. ſed Bar.in hoc inducebat talẽ
viam quando ciuitas que ſubeſt alicui dño vult ad illum domi-
num non appellare. qd faciat tot iudices appellationis quot
prima ⁊ ſcda appellatio ſit in ciuitate. ⁊ tũc nõ impedit vigore
ſtatuti,ſed vigore.l. ne liceat in vna cauſa tertio prouocare,ſcdʒ
eũ qui hoc dicit in.l.oẽs populi.ſ.de iuſti.⁊ iu.nã tunc non põt
appellari ad ſuperiorem omiſſis medijs. qꝛ etiam de iure cano.
non põt appellare p ſaltũ niſi ad ſolũ papã. iſte ergo eſt modus
ꝙ tũc tã principalis cã ꝙ cauſe appellationis vẽtilent in eadez
ciuitate ⁊ nõ recurrit ad ſuperiorẽ. qꝛ habẽt cãs appellationũ.
Ego credo ꝙ ſuperior poſſit hoc ſtatutum prohibere cũ ſit in
preiudicium ſue iuriſditionis.arg.dicti.c.veniens. Bal.

a ¶ Principi. Sʒ q̃ro q̃liter ſuccurret conſciẽtie iudicio vidẽtis executionẽ omnino iniuſtã ⁊ pnceps reſcribat ſniam oĩno exequẽdã. ⁊ intellige de ſnia corpis afflictiua vid Feli.in cap. cõſanguinei. in medij.j.co. verſi. ad vltimũ.d ſen. ⁊ reiudica. ⁊ an ⁊ qñ ſit obediẽduʒ pceptis pape vl ex cã tardãdum ⁊ ſup ſedẽdũ vide p eum in.c.ſi qñ.p totũ. de reſcri.

Additio Baldi.

Quod principi. ¶ Uide quod not.
In extra de conſtit.
q̃ in eccleſiarum. Bald. ¶ Ibi,ei.i.ad ei⁹ honorem.
¶ Ibi,ĩperiũ.merũ ⁊ mixtum. ¶ Ibi,ptãtẽ.i. iuriſ-
ditionem. ¶ Ibi,ſtatuit.vide qd no. Inn.extra de ſent. excom.
inquiſitioni.in vlt glo.Bald. ¶ Ibi,plane.vide de pub.l. licita
tio.in fi. ¶ Ibi,pſonales. vide Iac.d le.ij.l.cũ patron⁹. ¶ Ibi,
nam qd pnceps.vide Arch. lxj.di. miramur.in gl.adde ad hoc
xxj.q. vij.dona. vide Dyn.in.c.in iudicijs.de reg.iur.li.vj. Ibi
induxit vt priuilegium. Bal. ¶ Ibi, penam. argu.ꝙ princeps
c põt ꝯtra ius naturale diuinum ⁊ gẽtiũ[c]. Cõtra ius ciuile pt ſi-
ne dubio.vñ põt alicui tollere actionem ⁊ offm̃ magiſtratus.de
quo dic vt not. Dy. C. de preci. impe. offe. l. reſcripta. ¶ Ibi,
interrogauit non merenti tantam penam. In gloſſ. fin. ibi, di- b
ſtinguere tamen poteſt.vel dic ꝙ aut ius diuinum loquitur af-
firmatiue ⁊ permiſſiue. ⁊ tunc gl.dicit verũ.aut phibitiue,⁊ tũc
ſubdiſtingue, aut ius diuinum phibet in genere aut deſcendit
ad ſpeciem. ⁊ tunc aut ratio legis excludit peccatum. ⁊ vʒ lex
ſeu ſtatutum.Uerbi gratia.Dicit.l.diuina,non occides. tamen
valet ſtatutum quod permittit occidi transfugam vel banni-
tum vel hoſtem. vt.l. minime.de relig. Aut ratio legis non ex-
cludit peccatum,⁊ tunc non vʒ ſtatutum cõtra legem dei.Uer- c
bi gratia. Ius diuinum dicit, que proceſſerunt de labijs meis
non faciam irrita per ſtatutum non põt poni cõtrarium. ſcʒ ꝙ
creditor qui ſtat per annum quod non petit perdat debitum,
qꝛ non excludit peccatum.Ecce aliud exemplum.Dictat ſtatu
tum quod non valet contractus minoris etiam iuratus.nam
hoc ſtatutum non valet, qꝛ non excludit peccatum, ſm Bar.in
l. omnes populi. Aut phibet in ſpecie, tunc preciſe eſt ſeruan-
da prohibitio. extra de reſti. ſpo. literas. ſi ſtatutum diceret ꝙ
cõtractus celebratus cum minore etiam iuramento preueniẽte
preſumatur ſimulatus vʒ ſtatutum , qꝛ rõ ſtatuti excludit pec-
catum. ſm Bart.ſed tu dic omiſſis iſtis ambagibus ꝙ banni-
tus ex odio nõ poteſt occidi quin contrahatur peccatum.ergo
non valet ſtatutum ꝙ inimicus eius poſſit eum occidere. iſta
eſt truffa. ¶ Item dicere ꝙ non valet ſtatutum inductiuũ pre-
ſcrip.quia inducit peccatum. ¶ Item dicere ꝙ fictio ſtatuti ex
cludit peccatum ⁊ non excludit remorſuʒ ꝯſciẽtie ridiculum eſt
duobus teſtibus preſumitur falſuʒ ⁊ loquimur cõtra caſuʒ.l.vl.
de reb.eo.⁊ de fideic.lib.l.i teſtamento. Et id dic aut loquimur in
his q̃ ſunt mere diuini iuris, vt ſunt matrimonia.⁊ tũc ius ciuile

b ¶ Ueritate. De qua clauſula vide plene p Feli.i.c. ex parte.de reſcrip.

c ¶ Et gẽtium. De q̊ vide Feli.ĩ c.q̃ i eccle.ĩ j. colũ. circa princip. de conſti.

non poteſt ſtatuere cōtra ius cano.ſi.non ſpecialiter ſit per leg, dei contra determinatū. Aut loquimur in his q̄ ſunt iuris con munis. tunc via conſciētie ſeu poli non valet ſtatutū qđ inducit peccatum.tñ via cōſcientie ſola nū q̄ trahit ad neceſſitatē p̄ſta tionis. aut in via fori:ꝛ tūc ſi ſum⁹ in foro ciuili valet ſtatutū ſi in foro eccleſiaſtico. dic qđ non eſt ſeruādū in caſibus pertinēti bus ad ipm forū ex quo inducit peccatū qđ purgari pōt.de pur ga.cano.nos inter.ꝛ.c.nonit. Ibi cum ſint immutabilia.vel dic qđ ſicut qñ reſcriptum eſt contra ius ciuile non tenet niſi dicat nō ob.tali.l.eo. modo ſi eſt contra iuſgētiū nō valet niſi dicat nō ob.iuregē.ſi hoc dicit,valet vt.l.queris.de na.reſt.nam idem ius debet eſſe de dñio ꝛ actione.C.de predi.mi.l.ſi ad reſoluendum. ¶ Item qꝛ magis poſſit tollere actionem acqſitam valentem mille marchas.vt.l.ſi quis.§.ſi is ꝑ quo.j.qđ quiſq; iuris.q̄ do minium vni⁹ rei valētis quatuor deñ. vel dic vt gl.qꝛ iuſticia al terius tollere non pōt.vt not.Inn.de ꝯſti.qꝛ in eccleſiaꝝ.qꝛ ptz. de re iudi. paſtoralis.in cle.ergo nec dñium.vel ꝙ alterius non reddatur. qꝛ ex hoc reſultaret peccatum ꝛ p̄nceps nō habet licē tiam peccandi. ꝛ vide Innoc.de immu. eccle.qꝛ pleriq;. ¶ Sed nūquid valeat ſtatutum qđ a ſentētijs nō poſſit appellari. dicit Bart.aut q̄ris de iure ciuili:ſcđm qđ non pōt appellari ad p̄n cipē omiſſis medijs,ꝛ tunc aut ciuitas habet iuriſdi.prime ꝛ ſe cūde appellationis:ꝛ valet qꝛ eſt de his q̄ ꝑtinent ad ſuā iuriſ dictionē:aut habet iuriſdictionē p̄me:qꝛ nō ſecūde:tunc nō va let ſtatutum,qꝛ impediēdo p̄mā impedit ſcđaꝫ ꝑ quā deuenit ad ſupiorē. Aut loquimur de iure diuino ſeu cano. ꝛ tūc cū poſ ſit immediate appellari ad papā nō valet. extra de iureiu.veniē tes.ſcđm Bar.in.l.oēs ppl'i. Sed certe q̄libet ꝑs pōt appellare bis.ergo debuit dicere de prima appellatione non de ſcđa. Iteꝫ ſi tollit iudices, ergo adit p̄ſes vt imediate ſublatis medijs. vt j.comu. pre.l.ſi qs duas.§.j.ꝛ iō dic omiſſis iſtis traffis ꝙ aut faciēs ſtatutū nō hꝫ ſupiorē.ꝛ tꝫ ſtatutū vt.l.§.exactis.ō offi.p̄ fect.pret.l.j.§.his cunabulis,aut hꝫ ſupiorem.ꝛtūc aut ſtatutū emanet ſup iur.ꝑtis. Verbi gr̄a.ꝙ cōdemnatus ꝑ furto non ap pellet.ꝛ tunc valet ſtatutū quoad ius ꝑtis.ſ. vt non habeat ius appellandi.tñ ſi appellat ad ſupiorez donec ſupior iudicet.ſ.iu dex a quo appellatio ſit iniuſta. ꝛ hoc ex forma ſtatuti qđ etiā ipſe princeps ſeqtur.vt.l.ex ea.de poſtula.tñ iuriſdictio non eſt adēpta. Aut ſtatutū nō reſpicit ius partis,ſed iudicis ſeu iuriſ dictionem:qꝛ tunc nō tenet.vt in.c.veniēs bñ fateor qđ dando iudices ad quos gradatim appelletur pōt impedire indirecte vt non appelletur ad imperatorem.ſed prohibendo non poteſt hoc in papa neutro modo fieri.

I Arebus. Ar. qđ omnis nouitas preſu matur mala.ꝛ ſic eſt arg.ꝯtra tē tantes innouare contra bona regimina ciuitatū. ſe cus in malis vt hic. Bal.

☞ Beneficium eſt beneuola actio tribuens gaudium capiendi
1 Princeps ꝯcedēs alicui bñficium ītelligit ꝯcedere pleno iure.
2 Beneficium interdum eſt perſonaliſſimum.
3 Beneficium eſt taliter interp̄tādū,qđ nō īcludat plura ſpecialia
4 Diſpenſatio ex qua eſt ius q̄ſituꝫ, non pōt reuocari ſine cauſa.
5 Liberalitates principū intelligūtur cōcedi ſaluo iure alterius.
6 Ius,an queratur ignorāti.
7 In dubio beneficia nūquid preſumantur realia,vel perſonalia.
8

B Eneficium. †Bñficium [a] eſt beneuo la actio tribuēs gaudium capiendi.x.col.de mili.vaſ.qui cōtu.eſt.c. vbertus de orto. ¶ Et no. ꝙ † qñ princeps cōcedit alicui benefi cium intelligit ꝯcedere pleno iure. vt no. in aut.vt liberti decete ro.§.ꝛ ꝓprio iare.vt in aut.ꝯſti. q̄ de dig.§.illud. Perpetuum[b] tñ dr multis modis. vno modo ad vitaꝫ ſuam:vt.j.ꝑ ſocio.l.j. Alio mō ad vitā ſuā ꝛ ſuoꝝ liberoꝝ, vel oim vel vſq; ad certū gradū.in aut.ō non alie.§.emphytheuſi. Alio mō.i.ſine tp̄is.ō ſerui.vr.pre.l.eū debere colūnā. ꝛ qñ aliqđ pluribꝰ modis dr:na tura rei dꝫ iſpici.ꝛ īde ōbemꝰ aſſumere modum ſignificādi. vt.l. ſciendum.de ver.ſig. de dā.infec.l. inter quos.ꝛ ibi per Iaco.de are. nā intellectꝰ imitat rōnē ꝛ naturā. de vſur.l. ſi ſtipulatus.et ideo lꝫ omne feudum ex natura ſua ꝓpria ſit p̄ſonale tñ bñficio principis factū eſt pene reale, ꝛ tranſitoriū ad quoſdā heredes de ſuo ſanguine.vt in ti.qui feu.da.po.c.j.§.cum vero corradus col.x. ¶ †Et not.qđ beneficium interdum eſt perſonaliſſimum vt militia q̄ ꝛ ſi nō trāſit ad vllum heredē.tñ fructꝰ ꝑceptos añ mortem ſuā bñ trāſmittit.de vſuf.l.defuncta.C.de anno.ciuili.l.j. li.xj. Perſonaliſſimū ergo dr qđ nullā rceipit tranſmiſſionē:vt no.j.de col.bo.l.j.§.ſi impuberi. Interdum eſt ꝑſonale in q̊ ſuc cedūt certe ꝑſone ex diſpenſatione.l.j.de iure.immu.l.j.§.perſo nis. Interdū eſt reale qđ tranſit ad quēlibet heredē vniuerſalē vt ſi hoc actū ſit in feudo.vt no.C.de ope.li.l.libertꝰ.ꝑ Cy.ꝛ viđ in.c.p̄uilegiū.ō re iu.in vj.ꝑ Io. and Interdū ē realiſſimū vt cū trāſit ad quēlibet ſucceſſorē et ꝑticularē ita ꝙ p̄t vēdi ꝛ donari qꝛ hoc pacto ꝯceſſum eſt.vt in.c.j.ō feu.ñ hñte ꝓpriā naturā.co.

x. ¶ Sꝫ pone p̄nceps ꝯcedit mihi caſtrū ꝛ dat executorez q me mittat ī poſſeſſionem an poſſit mittere me nō oblato libello:dic qđ ſic.qꝛ reſcriptū habet ꝑ libello qđ di vt no.extra de ea ꝛ qua c.accepimꝰ.ī nouella ꝛ ibi vide. Sꝫ pone ꝙ princeps iterim mo ritur an expirat gr̄a dico ꝙ nō:nā cū ꝑfecta ſit gr̄a non expirat morte ꝯcedētis etiā re ītegra vt.ī.c.ſi cui.ō p̄bē.lib.vj.ꝛ no.ī.c.ex tua.de filijs p̄ſbꝝ.ī nouella.ſecꝰ ſi gr̄a ñ eſt ꝑfecta ſed emanaue runt litere ꝑ modū ꝯmiſſiōis.ſm Ioā.an. ¶ Itē not.qꝛ bñficia
c ſunt latiſſime īterpretāda.[c] ideo īter ſocios eſt locꝰ iuri accreſcē di.vt.l.j.C.ſi liberali.īperia ƀ ſine hered.li.x.ꝙ in meris ꝯtctibus nō eſt niſi ſi nō haberet locū ius accreſcēdi diſpoſitio, ꝯhētium redderet oīno inutilis.j.de ꝯhē.em.l.fundus ille.C.de cōſti.pe. aut.ſi qñ. ¶ Itē no.ꝙ ſi princeps donat mihi iuriſdictionē ali
d cuius caſtri ꝙ videt oēm iuriſdictionem donare[d] ſic qꝛ eſt no mē generis ꝛ omnes redditꝰ cauſarū ciuilium ꝛ criminaliū ꝑti nent ad me.ar.de offi.pre.vr.l.j.§.cū vrbē.ꝛ ſi donat mihi ciuita tem videt etiā comitatū ꝛ diſtrictū donare ꝛ omnes ꝑtinētias de quo loqtur Inn.de reſti.ſpo.cū ad ſedē:ꝛ tā in terra q̄ in ma ri.nā mare ſicut terra diſtinguitur ſeu reſtrīgit vt no.in.c.vbi pe riculū.de elec.lib.vj.vt in.l.j.C.de claſſi.li.xj.ꝛ.l.deprecatio.ad.l. rhodiam de iactu.ſed in odioſis noīe ciuitatis non continetur
e diſtrictus.[e] vt in.c.ciuitas.de ſen.ex.lib.vj.ꝛ ar.de li.ꝛ poſthu. l.cum qdam. Item ſi princeps cōcedit mihi quoddā fortalitiuꝫ in quo ſunt multa fornimēta ꝛ omnia cedūt.C.de bo.va.l.ſi qñ ꝛ ar.j.de vſufru.l.ſi fundi §.ſi.ꝛ.l.ſed ꝛ ſi quis.§.proprietatis ꝛ.j.loca.l.ſed addes.§.ij.item ſi vacāt tria officia ꝛ princeps di cat concedo tibi vnum ex tribus mea erit optio ꝛ potero opti mā optare.l.ij.C.de caſtrē.ꝛ miniſteri.lib.xij. ¶ Et not.qđ bñfi cio iuuari nō decipi nos oportet.j.ꝯmo.l.in commodato.§.ſi cut itē ꝙ bñficio affici intereſt hoīs enimuero pene non irroga te indignatio duritiem ſolam cōtinet de ſeruis expo.l.ſeruꝰ ea.
4 ¶ † Et not.quod bñficium ſic eſt interp̄tādū vt nō includat plura ſpecialia:nā lꝫ vna diſpēſatio ſit fauorabilis plures tñ ſūt odioſe.C.de inoffi.teſt.l.ſi quādo nā illi ſufficit vna inconueniē tia.ſ.qđ inhabilis teſtet.ꝛ tamē non cōcedit ſibi quod omittat ſolēnitatem quia eſſent duo ſpecialia argu.C.de do.promiſ.l.j.
5 ¶ † Et no.qđ diſpēſatio ex qua eſt ius q̄ſitū nō poteſt reuo cari ſine cā vt no.in.c.cū ex eo.de elec.li.vj. Fallit in principe, vt C.de omni agro deſer.l.qui fundos.p̄terea illa.l.ſi qñ loquitur non in bñficio ſed in priuilegio:nā omne priuilegium eſt diſpen ſatio nō ius commune Bñficiū vero nō includit diſpenſatiōnē
6 qꝛ non eſt ꝯ ius. ¶ † Itē no.ꝙ liberalitates principū ſemper intelligunt cōcedi ſaluo iure alterius de emācip.lib.l.nec auus. qꝛ princeps nō vult vnū altare cooperire ꝛ alterū diſcooperire.C. qui potio.in pigno.habeā.l.aſſiduis.ne quid in loc.pub.l.ij.§.ſi quis a p̄ncipe.de autho.ꝛ vſu pa.c.ex tuarū imo interdū exau diuntur ſaluo facto alterius ſcꝫ poſſeſſoris.nā ſi aliquid īpetra tur,vt vacās videt aſſeri ꝙ de iure ꝛ facto eſt vacās niſi fiat mē tio de poſſeſſione alterius:qꝛ tūc ſola vacatio iuris vr̄ aſſerta de conceſſ p̄bē.c.cū nr̄is.de confir.vti vel inuti.c.bōe.ꝑ Inno.ꝛ.C. vñ vi.l.authoritatē. Reſcripta vo principuꝫ ſunt ſtricti iuris: qꝛ extraordinariā iuriſdi.cōferūt q̄ reputat odioſa ꝛ ex eo,qꝛ p̄iudicat iuriſdictioni ordinarie q̄ fauorabilis reputatur ſicut ēt mādatū executorium eſt ſtricte interpretādū vt extra de reſ. eā te. ¶ Et ſic no.quatuor quoꝝ vnū non eſt alteꝝ ꝓprie loquē do.ſ.bñficiū priuilegiū reſcriptū ꝛ mādatum ꝛ fecit extra de do. c.cū dilecti.ꝛ de conſan.ꝛ affi.c.qꝛ dilectio. In ſpiritualibꝰ vo lr̄e impetrare ad bñficia eccl'iaſtica tāq̄ ambitioſe dn̄t reſtringi. vt in.c.is cui de p̄bē.li.vj.cū ſi.ꝛ an noīe bñficij ꝯtineat digni
f tas[f] dic de elec.c.ſi alicuiꝰ.ꝑ Inn.ꝛ de vb.ſig.c.tua ꝑ eūdē ꝛ vi de quod no.ī.c.ſi ꝓpter tua debita de reſcri.li.vi.ꝛ an eſſe hoſpi talaris dicat bñficiū dic ꝙ nō eſt bñficiū ſed merū offm̄ ſicut tu tela de epiſ.ꝛ cle.l.orphanotrophos.ꝛ in.c.ij.de p̄bē.in cle.
¶ Quero nunqd ex reſcripto bñficio vel p̄cepto oriat ius añ p̄ntationē reſcripti videt quod ſic.vt in aut.vt nulli.in.§.ꝛ hoc vero iubemꝰ ꝛ iō dicit.l.qđ nō finit morte:qꝛ eſt ius queſitum.
7 ¶ † Sil'r q̄ro an q̄ratur ius ignorāti vr̄ ꝙ ſic.ar.j.de iureiu.l.la beo. Sol.ex gr̄a principis acqrit ius ignorāti vt in.c.ſi tibi ab ſenti.de p̄bē.li.vj.ius dico bñficij lꝫ non exercitij.ar.l.pe.de eo q ꝑ tu.ꝛ ꝙ plene no.C.de fur.l.falſus.ꝛ ideo ex reſcripto ad li
g tes añ p̄ntationē reſcripti nō eſt q̄ſita efficax iuriſdictio[g].de reſti.ſpo.ex conqueſtione ꝑ Inn.ꝛ Hoſti.de reſeruatione princi pis an liget ignorātes.no.de ele.ſi eo in nouella.lib.vj.an añ for matas literas valeat gr̄a pape no.in ꝓe.ſexti in nouella.
8 ¶ † Ulterius q̄ro nūqd ī dubio bñficia p̄ſumūtur realia vel per ſonalia ī reſcriptis nāq; dicimꝰ ꝙ ſi ſcribit dignitas dignitati ē reale. Si dignitas ꝑſone eſt reale ex parte reſcribentis perſona le ex altera. Si ꝑſona dignitati eſt ꝑſonale hincinde vt no.in.l.ꝛ qꝛ.de iu.om.iu.q̊ ad ꝑtes ipas tñ nō ē ꝑſonale vt no.extra de in. c.qꝛ v.per Inn. Itē ī p̄uilegijs dicimꝰ ꝙ ſi ſint ꝯceſſa ꝑſonis ꝑ petuis vt ciuitati ꝛ collegijs ſunt realia ſi certis ſingularibus ꝑſonis ſunt ꝑſonalia.vt.ſ.eod.l.j.vel.dic ꝙ liberatoria p̄uilegia preſumūtur

a ¶ Bñficiū. qđ autē ſit bñficiū p̄n cipis,vide fel.in ru.ō reſcrip.cir ca diffiniti onē autez.
b ¶ Perpe tuuꝫ.adde qđ bñficiū p̄ncipis in dubio dꝫ eē ꝑpetuū.vt ꝑ do.Bar. ſozi.in cōſ. lxj.inci.ī p̄ ſenti ꝯſul tatiōe.vſi. iij.qꝛ.in.i. parte.
c ¶ Interp̄ tanda. Et an ꝛ qñ vi de Feli.ī.c. cām.x.col. verſ.iij.de claratio.ō reſcript.
d ¶ Donare. adde tu do min. Pe. phil.cor.in ꝯſ.clxxxix. incip.quā q̄.in litera a.in iij.
e ¶ Diſtria ctꝰ.qđ autē veniat viđ per fel.c.ro dulphus.ī prin.de re ſcriptꝫ.vbi etiā q̄uoꝛ qñ capiat.
f ¶ Digni tas.viđ tu cardi.ī cle.j de ſeq.poſ. ꝛ ī cle.ſi.de procu.ꝛ in cle.j.§.quē in ſi.ō ꝯce. preben.
g ¶ Iuriſdic tio. De q̊ vide late ꝑ Feli.ī.c.ce teruꝫ.viij. col.ver.va let ꝑceſſus ō reſcri.vbi etiā qđ de geſtis ante p̄ſentatio nē reſcripti renocātis iuriſdictio neꝫ ibi l.x. col.

preſumant̄ realia. ſicut in obligatorijs. ſed certe ⁊ liberatio re-ſtringit, vt odioſa, ſi eſt ꝯ naturalē rōnē. facit. j. q̄ ꝗſq; iur. l. ij. §. antepe. ⁊ vide q̄d no. in Spe. de inſtru. edi. §. nūc aūt. ⁊ verſic. itē q̄d fuit. In penis tn̄ dic q̄d rōne noīs appellatiui pena non trāſit in ſucceſſorē. vt no. in. c. j. de offi. vica. in nouel. q̄r no ꝗ alſca-put ſequit̄, ſ; in beneficijs dictāt in bn̄ficio principis. ⁊ tunc aut conceditur tali perſone q̄ nō morit. ⁊ eſt reale, q̄r perſonale eſſe nō pōt cum ſit perpetuū. vt. l. forma. §. ꝙ ꝙ. j. de cenſi. Aut conceditur ſingulari pſone. ⁊ tunc pōdera verba: vt extra de priui. c. porro. in dubio cenſet̄ beneficiū reale, vt latiſſima ſiat interpretatio. vt hic ſm̄ Bar. q̄ ſic no. in. l. pater. de ſerui. le. allegat etiā q̄d not. in Spec. de inſtru. edi. §. nūc aūt. verſi. ſi aūt dubiū. Et per hoc dt q̄d ſi imperator ꝯcedit iuriſdictionē in quodā caſtro q̄d vr̄ ipſi territorio caſtri attribuiſſe iuriſdictione. ⁊ ſic quilibet cui poſt-ea concederet̄ ipſum caſtrū haberet eandē iuriſdictionē tanq̄ realem. niſi appareret de cōtraria mente cōcedentis ſm̄ Bar. ſ; tu dic cōtra ſi cōcedit̄ iuriſdictio pſone in loco: q̄r tūc nō territo-rio ſed perſone in territorio dat̄ priuilegiū. ſed ſi cōcedit perſo-ne ꝓpter locū tunc fateor q̄d realis eſt ꝯceſſio, ⁊ tranſit ad aliū q̄nomodocunq;. q̄r coheret territorio. ar. in. l. viā conſtitu. §. ſi fundus. de ſerui. ruſti. ꝑdio. Itē poſito q̄d eſſet realis in primo caſu: tn̄ eſſet cōceſſa mixta ratione loci ⁊ perſone. ⁊ ideo ſiniret̄ ⁊ annullaret̄ extincta pſona quaſi extincta cā ſi. Itē ſi conceſſio preſumit̄ realis vt Bar. dt ſequit̄ alius effectus, de quo fuit ſa-tis dubitatū. Io. andr. dicit ꝙ in dubio recurrit̄ ad cōcedētem. de aut. ⁊ vſu pal. c. ex tuarū. in nouella. dicit Apoſtolicus. conce-dimus Petro iuriſdictionē talis ciuitatis nunquid videat̄ con-ceſſiſſe heredibus ſuis videt̄ q̄d ſic. q̄r realis, in ꝯtrm, q̄r perſo-nalis eſt officij conceſſio. de cur. furio. l. cuius bonis. Solutio in feudo ſerua conſuetudinem feudi. vt. d. §. cum vero corradus: in conceſſione v̄bo ſimplici, dic q̄d nō trāſit poſt mortem in aliena-tione: vt ſi nobilis vendit ſua caſtra, dic q̄d non tranſit, vt. j. de ꝓba. l. ſi pactū. q̄r pſona nō facit alienationē perſonalem niſi q̄ñ adijcitur reſtrictioni cōtractus. vt. j. de pac. iuriſgen. §. pactorū. ⁊ hoc de pricipum beneficijs. Inferiorum aūt liberalitates dicū-tur donationes ⁊ conceſſiones, iſte aūt ſiūt ita q̄d debeant̄ are rei. ⁊ tunc realiſſime. aut a perſona perſone. ⁊ tūc perſonaliſſime. ſed ſi debeantur illa iura a re perſone, vt in vſufructu ſunt pſona-les. de ſerui. ruſti. predi. l. pecoris. de ſeru. l. vt pomū. ⁊ q̄d not. j. de vſufru. l. ſi quis ita. ſcias tamen ꝙ etiā in perſonaliſſimis acti-bus inſeparabiles pſone includuntur. vt. j. de verb. obli. l. ſi ſtipu-latus fuero per te non fieri. Bal.

BEneficium. Bn̄ficia pncipis ſūt latiſſi-me interp̄tāda. h. d. In gl. vt ſi ibi videat̄ idem in penis. C. de inceſt. nup. l. cum ancillis. ſ; ibi id. q̄r. l. vlti. procedit. docto. reprobant iſtud exēplū gl. q̄r nō probatur. l. vt cōceſſa domo videantur cō-ceſſa mobilia ibi exiſtētia: vt vegetes ⁊ ſimilia ar. tn̄ ꝑ gl faciat l. ſi q̄ñ. C. de bo. va. lib. x. ſ; Guil. ponit exēplū ꝑ. l. ij. C. de caſtr. et miniſte. li. xij. Tu pone exēplū. ſi princeps bannitū rebanniuit ſimpliciter, vt videat̄ in integ. reſtituere. facit q̄d no. Cyn. de ſen. paſ. l. in q̄ōne. Itē dico in ſtatutis, q̄r cum iſtud ſit bn̄ficium eſt latiſſime interpretandum. In ea. gl. ibi. l. j. ſed ibi ideo. q̄r illō priuilegiū nō eſſet aliter priuilegium, ſ; ius cōe: q̄d eſt abſurdū. Ibi ratio reddit̄. itē ibi priuilegiū, hic beneficiū ſm̄ Pe. ibi con-cedere d;. tu dic ꝙ latiſſime eſt interpretādum. vt hic. q̄ñ tangit ius ꝯcedētis. ſ; ſi ius tertij eſt reſtringēdum. extra de aut. ⁊ vſu pal. c. ex tuarū. Reſcripta vero que nō emanant per iura, ſed ad

a lites ſunt ſtricte interpretāda.[a] extra de verb. ſigni. c. cū olim. de

b reſcrip. c. cām.[b] Diſpenſatio etiā eſt ſtricti iuris ⁊ reſtringenda. vt not. Inn. extra de elect. c. dudū eccleſia. facit de ꝯſan. ⁊ affi. c. q̄r dilectio. de vulg. ſubſti. ex facto. vbi eſt tex. no. adde q̄d notat Inno. de priui. c. dudū. ⁊ de deci. c. ex multiplici. q̄d not. de offi. deleg. c. ex literis. in no. Additio Baldi.

BEneficiū. Nunquid hec. l. vēdicet ſibi locū in diſpenſationibus. not. Inno. de elec. dudū eccl'ia. in gl. not. ar. ⁊ in. c. l; extra de tranſla. epiſ. In ſi. tex. vide. de offi. dele. ex lite-ris. in nouel. facit ad hanc. l. q̄d not. extra de deci. ad audiētiam in reſcrip. ꝯ q̄r ibi eſt ſtricta interpretatio faciēda. de verb. ſig. c. olim. ⁊ facit extra de dona. c. paſto. ⁊ vide q̄d plene no. per Inn. de priui. c. dudū. ⁊ de reſcri. c. cām que. In gl. j. iſtud primum exemplū nō ꝓbat̄. l. Scd̄m exemplū eſt de priuilegio nō de be-neficio. Tertiū de. l. ſi q̄ñ nō procedit. q̄r ibi eſt virt⁹ verborum prolatorū nō natura bn̄ficij, Ideo pone exēplū per. l. ij. de caſtrē. pecu. ſm̄ Guil. ibi. adiacentia. Sed vr̄ idē in penis. vt. l. cū anci-lis. ſed ibi id. q̄r lex ibi. de inoffi. teſt. l. ſi q̄ñ. ſed ibi priuilegium, hic bn̄ficiū ſm̄ pe. Sed ꝯtra. q̄r ibi lex nō reſiſtit nec aſſiſtit. ⁊ ſi preter. l. vt in. §. alteri. id dic aut beneficiū emanat in caſu expreſ-ſo per. l. vt ibi. aut in caſu omiſſo, vt hic, q̄r hic extēſio nullam habet repugnantiā ſeu reſiſtentiā. In ſi. gl. vel plenius diſtin-gue circa beneficia: quia beneficium principis. aliud eſt reſcri-ptum, aliud diſpenſatio, aliud priuilegiū reſpectu reſcriptorum

a ſtricte interpretat̄ inducēdo eā ad ius cōe: q̄r ad iuris cōis ob-ſeruātiā emanare credunt̄. vn̄ nō eſt recedēdū a iure cōi niſi q̄ñ eſt clare ⁊ indubitabiliter expreſſum in reſcripto. extra de reſcr. c. cām q̄. Diſpēſationē ſtr̄. reſtringimus, vt extra. de ꝯſang. et affi. q̄r dilectio. ⁊ de vulgari ſubſti. l. ex facto. Bn̄ficiū autem aut tāgit ius cōcedentis, q̄r tunc latiſſima ſit interpretatio. exē-plū vt hic. Ita tn̄ q̄d nō recedat̄ a verbis ⁊ tenore ꝑuilegiorum. Aut tāgit ius aliorum, ⁊ tūc ſtricta ſit interp̄tatio. extra d aut. ⁊ vſu pa. ex tuorū. j. ne q̄d in loc. pub. l. ij. §. merito. ſm̄ Inno. et Ricar. mal. Interpretat̄ Juriſc. bn̄ficiū imperatoris, vt hic, et j. de vulg. ſubſt. l. ex facto ſic interp̄tat̄ lex. vt. l. nō poſſunt. ſ; h latiſſime ibi benigne. vt. l. benigni⁹. neq; eſt gn̄lis ⁊ neceſſaria interpretatio eius ⁊ ſic nō ob. ꝙ ille interpretet̄ qui cōdit. C. de

b legi. l. ſi. ⁊ de vete. iu. enu. l. ij. Richar. mal. Cy. ⁊ ſic poteſt iudex pronunciare ſuper priuilegio ipm interpretando ſed non ipm annullando ſi de eius viribus dubitat. extra de iud. cū veniſſet ⁊ adde q̄d not. Inn. de reſcri. c. capitulū ſancte crucis. in vl glo. ⁊ de ꝯſang. ⁊ affi. q̄d dilecto. Bald. In ſi. text. hic q̄rit Guil. ſi do. alicui oīa bona mea, vtrū contineant̄ actione. ⁊ dt q̄d non q̄r additur nomē meū q̄d ſignificat dn̄ium. Cyn. quia ipſa actio mea eſt ſ; non ſit mea res per ipſam actionem mihi debitam. et qui ſatiſda. cog. l. ſciendū. §. ſi fund⁹. ⁊ de pecu. l. ꝙ tuberonis, §. i peculio. de verb. ſig. l. mouētium. j. ad trebel. l. cogi. de verbo. ſig. princeps bona. de vſufru. leg. l. vxori mee. Item contra Gui. eſt expreſſe. j. rē pu. ſal. fo. cū pupillus. Quid ſi omnia bona pro-nūciat̄ in tenutam. rn̄deo de oībus intelligit̄ ꝙ in pronuncian-do ſimul ꝑnūciat̄ de oībus: ſ; in exequēdo eſt ordo. vt. l. a diuo

c pio. de re iudi. Quid ſi ſtatutum dicit q̄d oīa bona homicide publicent̄. vtrū intelligat̄ de noīb⁹ debitorū. dic vt in Spec. de

d fruc. ⁊ intereſſe. §. j. ver. ij. querit. ⁊ ſe. ⁊ in. c. j. de re. eccle. non alie. in cle. per pa. facit de ann. l. liberto. §. lucius. ⁊ iuxta hoc venit ꝙ

c dicit vtrum debitores ſoluētes fiſco liberent̄.[c] d quo ꝑ Dy. j. d ſol. l. creditor. ⁊ in ſpe. de ob. ⁊ ſol. §. nunc aliqua. v. illud querit̄ ecce. ⁊. l. paulo calimacho. §. fin. de ſol. Querit hic Gui. Si vendidi tibi res meas vtrum veniat haſta Petri. ⁊ dic q̄d ſic. l. oīa. §. cū ita. de leg. ij. ⁊. C. de ver. ſig. l. ſi. nam appellatione rerum etiā pſone ꝯtinent̄. Sed certe maior dubitatio oritur ⁊ v. meū. vt. j. ſi ager. vecti. l. j. §. qui in ꝑpetuū. tn̄ q̄r hec verba demonſtra-tionis loco adijciunt̄ verum eſt cōtineri. de here. inſti. tale. §. fin. adde cum in obligatione oī; bonorum venient noīa. q̄d not. C. de her. act. l. j. §. heredē mariti. an in obligatione poſſeſſionū cō-tineantur res mobiles. dic ꝑ Guil. de acq. poſ. licet. Item vi-de Inn. de deci. ex multiplici ſig. q̄r. c. tua. ꝑ Inno. quidā de di-ſpenſa. vide ꝑ Archi. xij. di. nos ꝗdem. ⁊ Inn. de ꝯceſ. ꝑbē. dile-

e ctus. ⁊ vide Archi. lxix. di. q̄m. ⁊. j. q. ij. clericos. ⁊. j. q. vij. §. niſi. ⁊. viij. q. j. l;. ⁊. vij. q. j. ſi quis. in ſi. ⁊ xvj. q. j. eccleſie. ⁊ pleniſſime d materia priuilegiorū. vide. c. q̄r frater. ꝑ Archi. ⁊ xvj. q. vij. con-gregatio. itē ſi ꝑ modū priuilegij ꝯceditur alienū arbitriū intel-ligitur liberum. l. j. de teſta. mil. Ultimo diſtingue aut con-cedit impator reſcriptum ad litē, aut ad gratiā. ſi ad litē ſtrictiſ-ſime eſt interpretādū. j. de offi. ꝑſi. l. ſepe. ⁊. l. ſi. ſi ad gratiā, aut ꝑ hoc petunt̄ euelli iura ſolennitatis ⁊ idē. vt. l. ſi q̄ñ. C. de inof. teſt. ſi ad gratiam faciēdo. aut ꝯtingit ius ꝯcedentis tm̄, ⁊ tunc pleniſſime. vt hic. aut alterius ius leditur, ⁊ tūc ſtrictiſſime. vt. j. ne q̄d in lo. pub. l. ij. §. merito. Bald.

De ſtatu hominum. Rubrica.

1 Nomine rerum mearu;, nunq̄d cōtinētur hoīes mei.
2 An ſit differentia inter res ⁊ bona.
3 Donans vtenſilia ſua, an intelligatur cōia donaſſe.

OMne ius quod vti//f mur. Q̄m non intēdo recitare glo. leues, venio ad alia. Et q̄ro, dico, dono tibi oēs res meas. nunq̄ videor tibi donare noīa debitorū meo-rū. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. j. ad treb. cogi. in prin. ⁊. l. ſi lega-tus. §. j. in ꝯtrariū, illud eſt meū q̄d vendicare poſſum. de aur. ⁊

d arg. leg. l. quintus. §. argento.[d] ſed nomē vendicare nō poſſum, q̄r pſonalis actio ⁊ realis diſtingunt̄. vt ſpēs quaſi oppoſite. vt inſt. de action. §. j. Itē hoc ꝓnomē meum, eſt ꝓnomen poſſeſſi-uum. ſed iura pſonalia nō poſſident̄. vt. j. quorū bono. l. ſin. ergo non includuntur in tali donatione. ſi aūt dixiſſem. res ad me ꝑ-tinētes. tūc nomina debitorū includerentur, q̄r verbū rei, eſt ge-

e nerale.[e] verbū ꝑtinere[f], eſt gn̄ale. ergo ⁊c. ar. j. ſi cer. pe. l. j. ⁊ de

f ver. ſign. l. verbum pertinere. ſm̄ Guil. ⁊ Cy. ⁊ idē in verbo ha-bere. vt dono tibi omnia bona que habeo. nā habere dicimur ea que credito habem⁹. vt. j. de re. iur. l. qui actionē. ⁊ de acqui-ren. rerū do. l. rem in bonis. ſed ſi dico, dono tibi id q̄d habeo. Peruſij. actiones perſonales non continentur, quia locus nō circunſcribit illa incorporaliſſima. de leg. ij. l. Caius. in princi. C.

d ij

a Interp̄-tāda. Addō idē tenētes do. bar. ſo-zi. i cōſi. xc. inci. viſo ꝑ ceſſu circa med. iij. co. in. j. parte. et do. pe. phil. cor. in ꝯſi. cclvij. inci. viſo. lr̄a. a. i. ij. pte.

b Cām. et ibidē. vide Fel. in. xi. ver. limita hāc dclara-tionē ⁊ an ⁊ q̄ñ latiſſi-me extēdat̄. vid ꝑ eū in c. poſtulati xj. col. vſi. circa. iij. cū ſeq. d reſcr.

c Liberēt Addō eūdē i. l. j. ti. ſeq.

d §. argēto. Et ibide; vid bar. in. j. co. v. q̄ro aliqs do-nauit ⁊. d. ale. d imo. i. l. j. j. ſi cer. peta. ⁊ do. abb. i. c. fin. d pſcri. ⁊ d ale. d imo. i cōſi. clxx-xv. i vl. cha. i ij. pte.

e Gn̄ale. Addō Frā. are. in. l. j. j. de acqren. poſ. i. iij. co. v. ad ſ;. ⁊ ꝙ ibi dixi i apoſti. et Fel in. c. re-latu;. circa mediu;. ij. col. d of. d-le. ⁊ domi. Pet. phi. cor. i ꝯſ. xx. incip. vr̄ in lr̄a. o. i. iiij. pte.

f Verbu; ꝑtinere. de q̄ v̄bo vid Fel. i rubri. d reſcrip. ⁊ q̄d ibi dixi i app. ⁊ Fel. etiā. i. c. int dilectos. d fide inſtr. ⁊ d. pe. phi. cor. i ꝯſ. cl-xxxviij. ic. q̄r. i. lr̄a. g. i iiij. pte. ⁊ frā. are. i. l. Cēturio. j. d vul. ⁊ pu. i vlt. col.